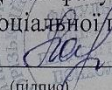

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

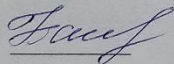
Декан факультету
соціальної педагогіки та психології

О. В. Пономаренко
(ініціали та прізвище)
« * » 2024 р.

ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОБОТІ ЛОГОПЕДА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки бакалаврів
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності «Спеціальна освіта»
спеціалізації 016.01 Логопедія
освітньо-професійна програма «Логопедія»

Укладачі: Авраменко У. В. викладач кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціальної
педагогіки та спеціальної освіти

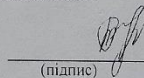
Протокол № 8 від «23» січня 2024 р.
Завідувач кафедри соціальної
педагогіки та спеціальної освіти

Н. В. Заверико

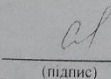
Ухвалено науково-методичною радою
факультету СПП

Протокол № 6 від «24» січня 2024 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціальної педагогіки та
психології

Т. В. Турбар
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньої програми

Т. Г. Соловйова
(ініціали, прізвище)

Запоріжжя 2024

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 16 – «Спеціальна освіта»	Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
		Цикл дисциплін <i>Дисципліни вільного вибору студента в межах спеціальності</i>	
Спеціальність 016 – «Спеціальна освіта»	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
		7-ий	
Освітньо-професійна програма «Логопедія»	*Змістових модулів –4	Лекції	
		32 год.	8 год.
		Практичні	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 2	16 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		42 год.	76 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Ігрові технології у роботі логопеда» є вивчити специфічні риси педагогічної та корекційної діяльності в контексті застосування класичних та інноваційних ігрових технологій; розвинути творче мислення, здатність працювати в команді

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Ігрові технології у роботі корекційного педагога» є:

- розглянути класифікації та типології ігрових технологій;
- опанувати використання ігрових технологій як засобу оптимізації корекційного процесу;
- засвоїти психолого-педагогічні особливості використання навчально-ігрових технологій на групових і індивідуальних заняттях;
- отримати досвід використання ігрових технологій в логопедії;
- навчитись використовувати актуальні ігрові технології та розробляти власні ігрові технології під конкретні потреби учнів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
---	----------------------------

1	2
<p>ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК-8. Здатність працювати в команді. ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії. СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з порушеннями мовленнєвого розвитку, доцільно обирати методичне й інформаційнокомп'ютерне забезпечення. СК-12. Здатність організувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції. РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку. РН18. Знати культурні й наукові цінності, їх місце у загальній системі знань про природу людини і суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>	<p><i>Методи навчання:</i></p> <p>лекційні (лекції; лекції з елементами дискусії; презентаційні матеріали з поясненням; інтерактивні лекції)</p> <p>теоретичні (вивчення базової термінології; опрацювання наукових статей; конспектування)</p> <p>діалогічні (бесіди; навчальні дискусії; “мозковий штурм”; ділова та сюжетно-рольова гра)</p> <p>аналітичні (складання графіків, схем, таблиць; аналіз конкретних педагогічних випадків)</p> <p>дослідницько-пошукові (індивідуальні та колективні проекти; вирішення практичних кейсів та розв’язання педагогічних ситуацій; колборація зі студентами інших спеціальностей;).</p> <p><i>Контрольні заходи:</i></p> <p>Поточний контроль: термінологічні диктанти; проміжне тестування; публічні виступи; групові проекти; індивідуальні проекти; усні доповіді.</p>

Міждисциплінарні зв’язки: «Спеціальна педагогіка»; «Спецметодика дошкільного виховання»; «Логопедія»; «Технології спеціальної освіти»; «Логопедичні технології».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Ед'ютейнмент в соціальній педагогіці: історія; принципи та особливості застосування.

Гра як біологічна, соціальна та культурна потреба; історія і базові поняття ігрових технологій, їх сутність та роль у вдосконаленні освітнього процесу; класифікація ігрових технологій; принципи застосування ігрових технологій в корекційній роботі; мотивування дітей з особливими освітніми потребами до навчання засобами ігрових технологій; ігровий баланс – як провідна категорія ігрових технологій; компоненти гри; психолого-педагогічні особливості використання навчально-ігрових технологій на групових та індивідуальних заняттях; вікові особливості розвитку ігрової діяльності; вимоги до ігрових педагогічних технологій; етапи розробки навчально-ігрових технологій; керівництво грою; специфіка навчальної гри; дидактичні завдання до ігор.

Змістовий Модуль 2. Матеріально-технічне оснащення для реалізації ігрових технологій в роботі логопеда

Іграшка та її роль в ігровій технології та розвитку дитини; види іграшок; вимоги, критерії та правила добору іграшок; психолого-педагогічні рекомендації батькам щодо вибору іграшок; базове наповнення кабінету логопеда матеріалами для використання ігрових технологій. Ігрові зони кабінету та закладу освіти; вимоги до ігрового обладнання. Авторські ігрові набори і використання їх для організації ігрових технологій. Ігрові технології під час виконання профілактики та корекції агресивності та тривожності дітей. Сенсорні ігри в педагогічній практиці. Допоміжне обладнання для дітей з ОП та гейміфікація їх використання.

Змістовий модуль 3. Класичні розвиваючі ігрові технології

Ігри на розвиток сенсорної та моторної сфери в практиці логопеда; техніка безпеки під час сенсорних ігор; моторна сфера та ігрові технології її розвитку в роботі логопеда; техніка безпеки під час моторних ігор; індивідуальні, підгрупові та групові ігрові технології на розвиток сенсорики та моторики; пальчикові вправи (гімнастика), пальчикові картинки (фігури), пальчикові ігри (інсценівки) та пальчиковий театр; сенсорні ігри з предметами навколишньої дійсності; методика проведення ігор на розвиток дрібної та загальної моторики; Ігрові технології для розвитку пізнавальних функцій (відчуття; сприймання; увага; уява; мислення; пам'ять; мовлення; ігри зі словом, складом, звуком і буквами; айсбрейкери між педагогом та дитиною, між дитиною та колективом дітей; скоромовка – лаконічна вербальна гра; ігри з римою; гумор у словесній грі.

Змістовий модуль 4. Інноваційні ігрові технології в роботі логопеда

Комп'ютерні ігрові технології в роботі корекційного педагога; гейміфікація використання комп'ютерних діагностик; використання інформаційно-комунікаційних технологій в іграх на корекцію розвитку; комп'ютерні ігри та мобільні додатки як засіб корекції делінквентної та девіантної поведінки: переваги та ризики; терапевтична гра як технологія соціальної педагогіки. терапевтичні ігри для корекції тривожності; терапевтичні ігри для корекції агресивності; терапевтичні ігри для позбавлення негативних емоцій, зняття емоційної напруги; терапевтичні ігри для підвищення самооцінки.

4. Структура навчальної дисципліни

5. Темі лекційних занять

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години			Самостійна робота, год	Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год	Практичні, год		Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
1	15	10	5	5	12	5	10	15
2	15	10	5	5	13	5	10	15
3	15	10	5	5	12	5	10	15
4	15	10	5	5	13	5	10	15
Усього за змістові модулі	60	38	20	20	50	20	40	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30				30			40
Загалом		90				100		

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин
		о/д ф.
1	2	3
1	Теорія та історія ігрових технологій в соціально-педагогічній практиці	2
1	Психолого-педагогічні особливості використання навчально-ігрових технологій на групових заняттях	2
1	Психолого-педагогічні особливості використання навчально-ігрових технологій на індивідуальних заняттях. Етапи розробки навчально-ігрових технологій та процес керівництва грою	2
2	Іграшка та її роль в ігровій технології	2
2	Базове наповнення кабінету логопеда для використання ігрових технологій.	2
2	Допоміжне обладнання для дітей з ОП та гейміфікація їх використання. Айсбрейкери між педагогом та дитиною, між дитиною та колективом дітей.	2
3	Ігри на розвиток сенсорної та моторної сфери в практиці логопеда	2
3	Ігрові технології для розвитку пізнавальних функцій. Сенсорні ігри для дітей з РАС	2
4	Комп'ютерні ігрові технології в роботі логопеда	2
4	Терапевтична гра як технологія логопедії.	2

Разом	20
-------	----

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин
		о/д ф.
1	2	3
1	<u>П1. Народна гра та специфіка її використання на корекційних заняттях</u>	2
1	<u>П2. Розробка конспекту заняття з елементами ігрових технологій</u>	2
1	<u>П3. Іграшка та її роль в ігровій технології</u>	2
2	<u>П4. Створення «Скарбнички мрії»</u>	2
2	<u>П5. Ігрові технології під час виконання артикуляційної гімнастики та логопедичного масажу</u>	2
2	<u>П6. Методика проведення ігор на розвиток дрібної та загальної моторики</u>	2
3	<u>П7. Ігрові технології для розвитку пізнавальних функцій</u>	2
3	<u>П8. Ігри зі словом, складом і звуком</u>	2
4	<u>П9. Комп'ютерні ігрові технології в роботі логопеда</u>	2
4	<u>П10 Підбір та презентація терапевтичних ігор з метою педагогічної корекції</u>	2
Разом		20

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Практичне завдання	Народна гра та специфіка її використання на корекційних заняттях 1. Підготувати народні ігри (3 народів світу 2 українські). 2. Визначити для якого віку та корекції яких нозологій буде корисна ця гра. 3. Запропонувати модифікації гри для вирішення конкретних корекційних завдань.	Кожен структурний компонент завдання оцінюється в 1 бал. Якісний виступ 2 бали	5
	Теоретичне завдання -	Теоретичне ігрове завдання «Понятійне бінго»	Перемога у грі 2 бали; часткове заповнення картки від 0,5 до 1,5 бали;	2

	Практичне завдання	Розробка конспекту заняття з елементами ігрових технологій (робота в підгрупах). <i>Альтернативне завдання для студентів індивідуальної/заочної форми навчання: Виконується те саме завдання, але індивідуально</i>	Постановка мети та завдань заняття – 2 бали; Підбір відповідних завдань і ігрових технологій для реалізації поставлених завдань – 2 бали; Наявність структурних елементів заняття та їх правильна послідовність – 1 бал.	5
	Теоретичне завдання	Поточне тестування	Згідно критеріїв в Moodle	3
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	3			15
2	Теоретичне завдання семінарський виступ на тему «Іграшка та її роль в ігровій технології».	Семінарський виступ: Дидактичні ігри та їх використання в логопедичній практиці. Технології застосування народної іграшки в логопедичній роботі. Ляльки-рукавички в логопедії. Логопедична лялька як складова ігор-занять у спеціальному ЗДО компенсуючого типу. Вальдорфська лялька в корекційній роботі.	Повнота виступу та чіткість викладення думок – 2 бали; Проблемні питання до аудиторії та стимулювання дискусії – 1 бал; Наявність прикладів та наочності (презентація, схеми малюнки, фотографії, відеоматеріали) – 1 бал; Висновки – 1 бал.	5
	Практичне завдання	Проектування іграшки на розвиток сенсорики. Проект має містити вербальний опис та основну ідею іграшки, сфери її застосування та вік дітей для яких вона розрахована; орієнтовні ескізи іграшки; технічне завдання для інженера, який буде займатись розробкою технології виготовлення іграшки	Ідея іграшки 2 бали; Наявність ескізу – 1 бал; Детальне ТЗ – 2 бали.	5

	Практичне завдання	Створення «Скарбнички мрії» з переліком ігор, посібників та іграшок, які б ви хотіли мати у своєму кабінеті	Не менше 35 найменувань – 1 бал; Оригінальність добірки – 1 бал; Аргументація вибору при виборі ексклюзивних матеріалів – 1 бал; Детальний опис варіантів використання – 3 б.	5
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	1			15
3	Методика проведення ігор на розвиток дрібної та загальної моторики	Завчасно підготувати ігри на розвиток моторної сфери (дрібна моторика, загальна моторика, нейромоторні вправи та кінестетичні проби з елементами гри). Структурні компоненти виконання завдання: 1) Провести перше знайомство з грою, ознайомлення з правилами 2) Провести гру 3) Провести гру з елементами ускладнення	Кожен структурний компонент оцінюється у 2 бали.	5
	Теоретичне завдання семінарський виступ:	Ігрові технології для розвитку пізнавальних функцій - Відчуття - Сприймання - Увага - Уява - Мислення - Пам'ять - Мовлення	Повнота виступу та чіткість викладення думок – 2 бала; Проблемні питання до аудиторії та стимулювання дискусії – 1 бал; Наявність прикладів та наочності (презентація, схеми малюнки, фотографії, відеоматеріали) – 1 бал; Висновки – 1 бал.	5
	Практичне завдання Ігри зі словом, складом і звуком	Завчасно підготувати ігри на розвиток мовлення. Структурні компоненти виконання завдання:	Кожен структурний компонент оцінюється в 2 бала.	5

		1) Провести перше знайомство з грою, ознайомлення з правилами 2) Провести гру 3) Провести гру з елементами ускладнення		
Усього за ЗМ 3 контр. заходів				15
4	Практичне завдання	Комп'ютерні ігрові технології в роботі корекційного педагога	Презентація використання ІКТ 2 бали – відповідність технології заявленим потребам. Володіння технологією – 3 бали	5
	Практичне завдання	Підбір та презентація терапевтичних ігор з метою педагогічної корекції (робота в підгрупах) (4 практичне +2 понятійний диктант) Підгрупа 1 – терапевтичні ігри для корекції тривожності; Підгрупа 2 – терапевтичні ігри для корекції агресивності; Підгрупа 3 – терапевтичні ігри для позбавлення негативних емоцій, зняття емоційної напруги Підгрупа 4 - – терапевтичні ігри для підвищення самооцінки.	Презентація використання ігор, відповідність технології заявленим потребам – 2 бали. Володіння технологією – 3 бали	5
	Теоретичне завдання	Понятійний диктант та тест	10 понять, кожне правильне визначення – 0,2 бала Тест – 3 бала	5
Усього за ЗМ 4 контр. заходів				15
Усього за змістові модулі контр. заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Теоретичне завдання	Питання для підготовки: (див. відповідну секцію в Moodle)	Повнота, чіткість та лаконічність відповіді, використання прикладів з практики для пояснення складних понять.	20
	Практичне завдання: Розробка корекційного заняття у форматі квест-детективу	Створити квест-детектив, який би вирішував конкретне соціально-педагогічне завдання для дітей певного віку (деталі в Moodle)	10 балів – теоретична відповідність, оригінальність ідеї, врівнювання вікових особливостей і сучасних інтересів дітей. 10 балів – проведення квесту	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

*** Цей розділ у формі таблиці можна також оформити на аркуші альбомної орієнтації

9. Рекомендована література

Основна:

1. Войцях Т. Ігрові технології як інструмент профілактичної роботи спеціалістів психологічної служби закладів освіти. URL: <http://surl.li/fdgjj>
2. Ельконін Д. Психологія гри, 1978. URL: <http://medbib.in.ua/psihologiya-igrji.html>
3. Ігри в логопедичній роботі: навчально-методичний посібник / укл. О. В. Чепка – Умань : ВПЦ «Візаві», 2016 181 с

Додаткова:

1. Гальченко Л., Бессарабова О. Національні ігри з методикою викладання. URL: https://docs.google.com/document/d/1hc1DSSbvtNKQaSb5DqMiR_9bV6BfQhXu4ZpKbMVUwik/edit
2. Дидактичні ігри з м'ячами Приступа Є. Н., Петришин Ю. В., Виноградський Б. А. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi60/0044339.pdf>
3. Ільченко Л. В., Чернега Н. С. Логіко-математичні ігри як засіб формування мислення дошкільників. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi61/0045688.pdf>
4. Куренкова А. В. Сюжетно-рольові ігри соціального спрямування для дітей старшого дошкільного віку з інтелектуальними порушеннями. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi63/0047260.pdf>
5. Пасічник В., Мельник В. Рекреаційні ігри. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi59/0043919.pdf>
6. Рібцун Ю. В. Братики-автомобілі : багатоваріативна дидактична гра з мовленнєвими завданнями для дітей старшого дошкільного і молодшого шкільного віку із ЗНМ (III рівень) і ФФНМ / Ю. В. Рібцун. *Логопед.* – 2011.
7. Рібцун Ю. В. Грати словом і в слові. *Дошкільне виховання.* - №2. – 2005.
8. Рібцун Ю. В. Організація та проведення у логопедичній групі ігор з правилами., 2012.
9. Рібцун Ю. Грати словом і в слові. - *Дошкільне виховання 2005р.* №2, Педагогіка-дошкільна – розвиток мови

10. Савитська Н.О. Музика і ритмічні рухи. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi31/0025237.pdf>
11. Сушкова Г. Ігри зі словесним супроводом для дітей з вадами зору. *Дошкільне виховання*. 2002. №4. С.20-21.

Інформаційні джерела:

1. Gamification for behavior change URL: <https://journals.iupui.edu/index.php/advancesinsocialwork/article/download/18260/19926/0>
2. Квест-гра «Ми проти булінгу та конфлікту». URL: <https://vseosvita.ua/library/kvest-grami-proti-bulingu-ta-konfliktu-404543.html>
3. Мовні ігри. Дидактичні ігри. Методичне забезпечення/ (електронний ресурс) // <https://naurok.com.ua/movni-igri-didaktichni-igri-metodichne-zabezpechennya-17733.html> What-is-gamification. URL: <https://www.gamify.com/what-is-gamification>
4. Особливості ігрової діяльності в системі соціально-педагогічної роботи. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/19254>
5. Скажи булінгу «Ні!»: ігри та вправи для розвитку емоційного інтелекту. URL: <https://naurok.com.ua/post/skazhi-bulingu-ni-igri-ta-vpravi-dlya-rozvitku-emociynogo-intelektu>
6. Сучасні ігрові технології в освітньому просторі. URL: https://studwood.net/2379992/pedagogika/suchasni_igrovi_tehnologiyi_osvitnomu_prostori
7. Технології соціально-педагогічної роботи. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/386370.pdf